

Použití:

Vakuová měrka thermočlávková VG1M je určena k měření hrubého vakua (na příklad rotačních nebo pístových vývěv) v rozsahu tlaků 1 mm Hg až 10^{-3} mm Hg. Měrku lze připojit na různé části vakuového systému k indikaci vakua. Přepínačem lze ovládat z obsluhovací skřínky jednotlivé měrky a tak kontrolovat vakuum na různých místech rozvodu.

Provedení:

Vakuová měrka thermočlávková VG1M má vlákno složené ze čtyř thermočlávků konstantan-niklchrom, které je žhaveno konstantním proudem na určitou teplotu. Konce a střed vlákna jsou vyvedeny na patici. Celý systém je uzavřen v baňce s čerpací trubičkou, kterou se připojuje k čerpanému prostoru. Na koncích vlákna se měří thermoelektrické napětí, vytvořené thermočlávkami, které je řádově 20 až 30 mV.

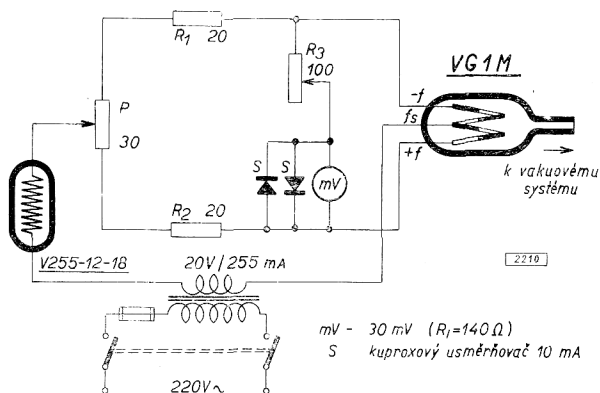
Měrný systém je sestaven na výlisku a zataven do baňky celoskleněné řady elektronek E 21 (loktal).

Žhavicí údaje:

Žhavicí napětí	U_f	20	V
Žhavicí proud (v jedné větvi)	I_f	125	mA

Doporučené provozní zapojení:

Přístroj je v podstatě odporový můstek, jehož dvě větve obsahují dva přesné odpory R_1 a R_2 . V druhých dvou větvích jsou zařaděny vždy dva, seriové spojené thermočlávkami, jejichž případné rozdíly v odporu se vyrovnají potenciometrem P. Nedostatečné vyvážení můstku se projeví tím, že ručka přístroje se chvěje vlivem střídavé složky na milivoltmetru. Transformátor T je současně zdrojem pro žhavení thermočlávků a napájecím zdrojem měřícího můstku. Milivoltmetr měří thermoelektrické napětí seriově zapojených thermočlávků. Odpor R_3 slouží k nastavení výchylky milivoltmetru tak, aby při vakuu vyšším (t. j. lepším než 10^{-3} mm Hg) byla výchylka na konci stupnice. Měřicí přístroj je chráněn před poškozením stykovými usměrňovači (kuproxyovými), které mají při malém provozním napětí na milivoltmetru velký odpor, naopak při velkém napětí, jež by mohlo poškodit přístroj, mají odpor malý.

Popis činnosti:

Při změně tlaku od 760 mm Hg do 1 mm Hg nastává ještě podstatně ochlazování žhaveného vlákna, jeho teplota se nemění a připojený milivoltmetr ukazuje konstantní počáteční výchylku. V rozsahu tlaků od 1 mm Hg až do 10^{-3} mm Hg je tepelná vodivost plynnů podstatně závislá na tlaku plynu. Projevuje se to tím, že s klesajícím tlakem se tepelná vodivost zmenšuje a teplota vlákna současně s hodnotou termoelektrického napětí se zvyšuje. Při tlacích menších než 10^{-3} mm Hg je ochlazování vlákna plynem zanedbatelné a měření termoelektrického napětí je přibližně konstantní. Přibližná závislost výchylky milivoltmetru na tlaku je znázorněna na obrázku.

Cejchování měřky a přístroje:

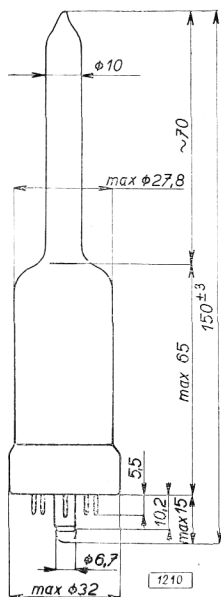
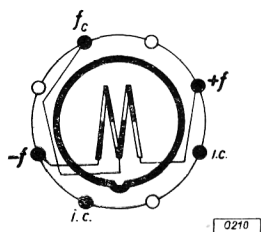
Nejvhodnější způsob cejchování měřky a celého přístroje je za pomoci vakuoměru Mac-Leodova. Při tlaku menším než 10^{-3} mm Hg se nastaví výchylka milivoltmetru odporem R_3 tak, aby se kryla s posledním dílkem měřicího přístroje. Tlak ve vakuovém rozvodu pomalu zvyšujeme, měříme Mac-Leodovým vakuoměrem za současného odečítání výchylky termočlánekového vakuoměru. Po vynesení údajů na grafický papír obdržíme závislost, znázorněnou na obrázku, kde jsou jako příklad uvedeny výsledky cejchování dvěma měřky. Měření s různými měrkami se mohou odlišovat nejvýše o dva dílky stupnice milivoltmetru.

Postup měření:

1. Měrka se nataví nebo připojí jiným vhodným, vakuově těsným způsobem k vlastnímu vakuovému systému.
2. Spojovacím káblíkem se měřka připojí k vlastnímu přístroji, tento se připojí k síti a zapne vypínačem.
3. Na přístroji se odečte výchylka; není-li stupnice ocejchována přímo v mm Hg, nalezne se hodnota vakua z cejchovní křivky.

Poznámky:

1. Během měření je nutno přesně vyvážit ramena můstku tak, aby se ručička milivoltmetru nechvěla.
2. Stárnutí materiálu termočlánků se projeví jako pokles thermoelektrického napětí. Vždy po 500 hodinách provozu se doporučuje provést kontrolní ocejchování měrky.
3. Křivky uvedené v charakteristice platí pro vzduch. Pro jiné plyny a páry je nutno měrku ocejchovat zvlášť, neboť u většiny plynů se mění nejen průběh křivek, ale i velikost thermoelektrického napětí až o ± 5 mV.

Patice: S 8/18 ČSN 35 8903

Váha: cca 28 g

TESLA ROŽNOV

